

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

Всеукраїнська наукова студентська конференція
«Міжнародне право в період
турбулентності міжнародних відносин»

25 жовтня 2024

м. Одеса

Друкується за наказом ректора Національного університету
«Одеська юридична академія» Олега ТОДОЩАКА
(наказ № 3178-44 від 08.10.2024 р.)

Відповідальний редактор

Аракелян Мінас Рамзесович – проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», доктор юридичних наук, професор кафедри міжнародного та європейського права, Заслужений юрист України.

Укладачі:

Бехруз Хашаматула Набійович – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного та європейського права.

Бугаєць Альона Сергіївна – асистент кафедри міжнародного та європейського права.

Гриб Анна Миколаївна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Дронов Владислав Юрійович – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Форманюк Вікторія Василівна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Слісаренко Анастасія Олександрівна – здобувачка вищої освіти 4 курсу факультету судового та міжнародного права.

Матеріали видано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники, які рекомендували матеріали до друку.

Адреса редколегії:

Національний університет «Одеська юридична академія», кафедра міжнародного та європейського права, м. Одеса, 65009, вул. Фонтанська дорога, 23. Тел. +38(048)719 8685

«Міжнародне право в період турбулентності міжнародних відносин» : студентська науково-практична конференція, 25 жовтня 2024 р., м. Одеса: збірник матеріалів конференції. Одеса. 2024. 489 с.

© НУ «Одеська юридична академія», 2024

© Кафедра міжнародного та європейського права НУ «ОЮА»

економічними та соціальними, що вимагає активного захисту прав людини на міжнародному рівні та впровадження ефективних механізмів для забезпечення свободи пересування всіх осіб, незалежно від їхнього статусу чи походження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бровко Н. І. Правове регулювання права особи на свободу переміщення: міжнародний та національний досвід. 2022. С. 7-44.
2. Грищенко Є. І. Право на свободу пересування у міжнародних нормативно-правових актах: особливості регулювання та реалізації. 2023. С. 21-24.
3. Загальна декларація прав людини. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_015

***Ключові слова:** право на свободу пересування, права людини, міжнародне право, Загальна декларація прав людини, імміграційна політика, біженці, дискримінація, гуманітарні кризи, геополітичні конфлікти, правозахист.*

***Науковий керівник:** кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія» Цибульська Ольга Юріївна*

Грищенко Дарія Андріївна

здобувачка вищої освіти 4-го курсу

факультету прокуратури та слідства

Національного університету «Одеська юридична академія»

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

Зазіхання на свободу та недоторканність людини завжди викликало і викликатиме вкрай негативну реакцію міжнародної спільноти, оскільки це призводить до серйозного порушення балансу функціонування всього

суспільства. На жаль, кожного року мільйони людей по всьому світу стають жертвами торгівлі людьми. Протягом останніх десятиліть ця проблема набула особливої актуальності, охоплюючи всі регіони та країни, і сьогодні вона розглядається як одна з ключових загроз сучасного суспільства. Міжнародні організації та державні уряди активно працюють над розробкою стратегій та програм, спрямованих на протидію цьому злочинному явищу і його запобігання.

Питання стосовно налагодження взаємодії країн у сфері протидії рабству є досить значущим, тому світова спільнота втілює нові методи боротьби завдяки прийняттю нормативно-правових актів, котрі забороняють торгівлю людьми, трудову та сексуальну експлуатацію.

Відповідно до ст. 4 Загальної декларації прав людини, яка прийнята і проголошена резолюцією Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року, – *«ніхто не повинен бути в рабстві або у підневільному стані; рабство і работоргівля забороняються в усіх їх видах»*. Дане положення Декларації відіграє ключову роль у забезпеченні одного з найважливіших прав людини – *права на свободу* [1].

Вперше в історії міжнародним нормативним актом в механізмі протидії з торгівлею людьми став Міжнародний договір про боротьбу з торгівлею білими рабинями від 18.05.1904р. (Франція, м. Париж). Основна увага в ньому була скерована на захист жертв такої торгівлі.

Досить значущим міжнародно-правовим документом, у котрому закріплені положення щодо торгівлі дітьми, є Женевська декларація прав дитини, прийнята Лігою Націй у 1924 році.

Відповідно до Женевської конвенції відносно рабства вже в 1926р. було засновано спеціальний Дорадчий комітет з боротьби торгівлею жінками. Проблема полягає в тому, що поняття «торгівля людьми» та «рабство», які містяться в міжнародному законодавстві, є неприйнятними для деяких країн. Наприклад, згідно з Конвенцією, передача жінки в шлюб з третьою особою за певну вигоду від батьків або близьких родичів вважається формою рабства. Проте

країни, такі як Нігерія, Індія та Іран, розглядають цей звичай як традиційний і не мають наміру йому протидіяти, незважаючи на порушення прав людини.

У 1940-х роках міжнародне співробітництво в боротьбі з торгівлею жінками здійснювалося в рамках діяльності Організації Об'єднаних Націй. Зокрема, у 1949 році Генеральна Асамблея затвердила Конвенцію про боротьбу з торгівлею людьми та експлуатацією проституції.

У серпні-вересні 1956 року відбулася Женевська конференція щодо питань протидії рабству. У підсумку було прийнято Додаткову конвенцію про скасування рабства, інститутів та звичаїв, подібних до нього.

У 1997р. у Нідерландах (м. Гаага) відбулася Європейська Міністерська конференція. Саме на ній було прийнято Гаазьку Міністерську декларацію стосовно ефективних заходів для запобігання і боротьби з торгівлею особами жіночої статі з ціллю сексуального рабства [2, с. 156].

Генеральна Асамблея ООН працює над формулюванням напрямів співпраці, принципів, що безпосередньо стосуються протидії работоргівлі. Завдяки цьому прийнято наступні резолюції: стосовно розробки та прийняття законодавчих й інших заходів, спрямованих на боротьбу з торгівлею людьми у всіх її видах; стосовно встановлення міжнародної співпраці для боротьби із рабством та надання допомоги жертвам работоргівлі; щодо розробки та прийняття законодавчих заходів по зниженню попиту на секс-туризм.

Нормативним документом, що координує міжнародні зусилля, є Глобальний план дій щодо боротьби з торгівлею людьми, затверджений резолюцією Генеральної Асамблеї ООН від 31 серпня 2010 року. У ньому визначені заходи, спрямовані на запобігання злочинам, захист жертв та зміцнення співпраці у сфері протидії рабству [3, с. 253].

Щодо боротьби з незаконною торгівлею людьми на рівні держав Європи, слід зазначити, що Європейський Союз сформував комплексну політично-правову базу для боротьби з цією проблемою, що знайшло своє відображення у нормативно-правових актах ЄС. Так, работоргівля прямо забороняється Хартією

основних прав ЄС 2000р. та вважається формою організованої злочинності (згідно Договору про функціонування ЄС 2009р.) [4, с. 43].

Продовжуючи зосереджувати увагу на проблемі торгівлі людьми, 20 жовтня 2003 року Рада ЄС ухвалила Резолюцію про заходи боротьби з торгівлею людьми. У документі зазначається, що рабство не тільки є злочином, спрямованим на трудову та сексуальну експлуатацію осіб, але й серйозним порушенням прав людини та виявом неповаги до них [5, с. 19].

16 травня 2005 року в Польщі (м. Варшава) країни-члени Ради Європи, вважаючи, що торгівля людьми може обернутися для жертв рабством, підписали Конвенцію Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми [6, с. 53].

Важливим досягненням стало затвердження Стратегії ЄС щодо боротьби з торгівлею людьми на 2021-2025 роки, котра передбачає широкомасштабне реагування на сам злочин: від запобігання злочину, захисту та розширення прав жертв до притягнення торговців людьми до кримінальної відповідальності.

Незважаючи на це, у 2022 році, у зв'язку з війною в Україні значно загострилась проблема торгівлі людьми. Воєнні дії на території України спричинили масове переселення населення, що створює умови, які можуть призвести до зростання торгівлі людьми через особливу вразливість осіб, змушених залишити свої домівки. У наш час це є досить актуальним, бо саме в таких умовах торговці людьми користуються їх ситуацією як для трудової експлуатації, так і сексуальної.

З метою захисту людей, які рятуються від війни в Україні, у 2022 році Платформа солідарності ЄС (заснована Рішенням (ЄС) 2022/382) представила Загальний план боротьби з торгівлею людьми для зниження ризиків торгівлі людьми та підтримки потенційних жертв [7], який базується на Стратегії ЄС щодо боротьби з торгівлею людьми на 2021-2025 рр. і враховує положення Директиви ЄС 2011/36/ЄС.

План спрямований на досягнення таких завдань: підвищення рівня обізнаності про загрози, пов'язані з торгівлею людьми, та створення спеціальних гарячих ліній допомоги; посилення профілактичних заходів проти торгівлі

людьми; покращення діяльності правоохоронних органів і судової системи у питаннях протидії цьому явищу; удосконалення механізмів раннього виявлення, підтримки та захисту постраждалих; зниження ризиків торгівлі людьми в країнах, що не входять до ЄС, зокрема в Україні та Молдові. Реалізація цих завдань передбачає здійснення конкретних дій на рівні ЄС та надання рекомендацій державам-членам. За впровадження Плану відповідає Координатор ЄС із боротьби з торгівлею людьми у співпраці з національними доповідачами та відповідними механізмами країн ЄС, а також агентствами Євросоюзу [4, с. 45].

Таким чином, розробка міжнародно-правових актів дає можливість створювати механізми боротьби з торгівлею людьми, а державам перспективу використовувати ефективні засоби для протидії цьому злочину та надання допомоги його жертвам.

Заходи боротьби з торгівлею людьми повинні ґрунтуватися на комплексному підході, що передбачає співпрацю між урядовими структурами, міжнародними організаціями та кожним членом суспільства. Тільки завдяки спільним зусиллям можна успішно протидіяти цій проблемі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Universal Declaration of Human Rights. URL :<https://www.un.org/en/about-us/universal-declaration-of-human-rights>
2. Маньгора Т. В. Правове регулювання протидії торгівлі людьми. *Інформація і право*, 2022. № 2 (41). С. 154 -163.
3. Плахотнюк Н. В. Універсальний механізм ООН у сфері боротьби з торгівлею жінками та дітьми. *Часопис Київського університету права*, 2018. № 1. С. 251-254.
4. Сироїд Т. Л. Організаційно-правовий механізм протидії злочину торгівлі людьми Європейського Союзу. *Південноукраїнський правничий часопис*, 2022. № 4. Ч. 3. С. 42-47.
5. Войціховський А. В. Діяльність Європейського Союзу щодо протидії торгівлі людьми. *Право і безпека*, 2016. № 2 (61). С. 18-24.

6. Савчин Г. Я., Цмоць У. О. Сучасні механізми протидії торгівлі людьми: збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції (4 грудня 2020 року). Львів: ЛьвДУВС, 2020. 180 с.

7. A Common Anti-Trafficking Plan to address the risks of trafficking in human beings and support potential victims among those fleeing the war in Ukraine. URL :https://home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2022-05/Anti-Trafficking%20Plan_en.pdf

Ключові слова: торгівля людьми, міжнародно-правові договори, міжнародне співробітництво, права людини, конвенції, рабство, злочини.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія» Федорова Тетяна Сергіївна.

Грігуца Яна Сергіївна

здобувачка вищої освіти 4-го курсу

факультету судового та міжнародного права

Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРАВА ЖІНОК У МУСУЛЬМАНСЬКИХ КРАЇНАХ: МІЖ РЕЛІГІЄЮ ТА ЗАКОНОМ

Права жінок у мусульманських країнах є складним і багатогранним питанням, що охоплює різні аспекти релігійних, культурних і правових норм. Іслам як релігія має значний вплив на формування суспільних відносин, у тому числі на статус жінок. Водночас існують значні відмінності в тлумаченні та застосуванні ісламського права в різних мусульманських країнах, що впливають на права жінок.

Ісламські релігійні тексти, такі як Коран і хадиси, містять положення про права та обов'язки жінок. Коран визнає рівність чоловіків і жінок перед Богом,

РОЛЬ РАДИ БЕЗПЕКИ ООН В СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТАХ.....	57
Рачок Анна Ігорівна	
МІСЦЕ ООН ТА МЕХАНІЗМ РОБОТИ КРІЗЬ ПРИЗМУ ВІЙНИ В УКРАЇНІ.....	62
СЕКЦІЯ № 3. ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА ПРАВ ЛЮДИНИ.....	66
Антонюк Софія Любомирівна	
МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ЗАХИСТУ ПРАВ БІЖЕНЦІВ ТА МІГРАНТІВ.....	66
Глебова Катерина Валеріївна	
ОСОБЛИВОСТІ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ЧЕТВЕРТОГО ПОКОЛІННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ.....	71
Гриньків Ігор Віталійович та Габрук Ярослав Олегович	
ПРАВА ЛЮДИНИ НА СВОБОДУ ПЕРЕСУВАННЯ В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ СУЧАСНОСТІ.....	76
Грищенко Дарія Андріївна	
МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ.....	79
Грігуца Яна Сергіївна	
ПРАВА ЖІНОК У МУСУЛЬМАНСЬКИХ КРАЇНАХ: МІЖ РЕЛІГІЄЮ ТА ЗАКОНОМ.....	84
Дідух Анастасія Сергіївна	
РОЛЬ РАДИ ЄВРОПИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВ ЛЮДИНИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ.....	90
Дробот Вікторія Вікторівна	
РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ЗАХИСТІ ПРАВ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН.....	93
Жилка Анастасія Миколаївна	
ПРОБЛЕМА СМЕРТНОЇ КАРИ В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ.....	97
Жук Станіслав Сергійович	
ІНДИВІД ЯК СУБ'ЄКТ МІЖНАРОДНИХ ЗНОСИН.....	101
Іваськова Дарія Сергіївна	
ЕВОЛЮЦІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: НОВІ СТАНДАРТИ ТА ВИКЛИКИ.....	105
Каліновська Катерина Станіславівна	
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ ТА ЙОГО РОЛЬ У ЗАХИСТІ ПРАВ ЛЮДИНИ В ЄВРОПІ.....	109
Капітоненко Ангеліни Сергіївни	